

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců JUDr. Martina Kopy, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA v právní věci

žalobkyně: **Mgr. Bc. Ing. B. J.**, nar. X
bytem X

proti

žalovanému: **Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje**
sídlem Kounicova 24, 611 32 Brno

o žalobě proti rozhodnutí ředitele žalovaného ze dne 5.12.2019, č.j. JMK-15315/2019

takto:

- I. Rozhodnutí ředitele Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje ze dne 5.12.2019, č.j. JMK-15315/2019, a rozhodnutí náměstka ředitele Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje pro ekonomiku ze dne 26.7.2019, č.j. KRPB-281156-34/ČJ-2018-0600NE, **jsou nicotná.**
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náklady řízení ve výši 3000 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně se žalobkyně domáhala zrušení Rozhodnutí ředitele Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje ze dne 5. 12. 2019, č. j. JMK-15315/2019 a jemu předcházejícího rozhodnutí náměstka ředitele Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje pro ekonomiku ze dne 26. 7. 2019, č. j. KRPB-281156-34/ČJ-2018-0600NE.
2. Napadenými rozhodnutími bylo rozhodnuto ve věci náhrady škody způsobené nesprávným úředním postupem, v níž žalobkyně podala původně dne 25. 3. 2018 žádost k Ministerstvu vnitra. Škoda měla být žalobkyni způsobena v souvislosti s řízením Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje ve věcech služebního poměru ke zjištění osobnostní způsobilosti žalobkyně. Náměstek ředitele Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje pro ekonomiku rozhodnutím ze dne 26. 7. 2019, č. j. KRPB-281156-34/ČJ-2018-0600NE, žalobkyni náhradu škody nepřiznal a žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 12. 2019, č. j. JMK-15315/2019, zamítl odvolání žalobkyně proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

II. Vyjádření účastníků

3. V podané *žalobě* žalobkyně nejprve podrobně shrnula svůj náhled na stav na pracovišti, genezi osobnostního řízení a výsledky šetření Generální inspekce bezpečnostních sborů. V jednotlivých žalobních námitkách brojila proti nesprávnému úřednímu postupu správních orgánů, nedodržení zákonných lhůt a neodůvodněným průtahům ve věci a zdůvodnila, proč má za to, že ve věci vznikla odpovědnost policejní součásti za škodu. V další části žaloby namítla nepřezkoumatelnost a zmatečnost napadených rozhodnutí, porušení zásady legitimního očekávání, podjatost správních orgánů, jejich šikanózní přístup a nesprávné určení výše škody.
4. Žalovaný ve svém *vyjádření k žalobě* navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné s tím, že žaloba je v rozhodných bodech opakováním odvolacích námitek a námitek vyjádřených v průběhu řízení ve věcech služebního poměru. Odkázal proto na napadené rozhodnutí a podrobně se vyjádřil k jednotlivým uplatněným žalobním námitkám a tvrzením žalobkyně. Zároveň žalovaný odkázal na rozhodnutí zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb. (dále jen „kompetenční senát“ ze dne 15. 1. 2019, č. j. Konf 11/2018-16.
5. V replice ze dne 15. 9. 2020 žalobkyně dále uváděla věcné argumenty proti zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí a sporovala jednotlivé kroky správních orgánů i konkrétních úředních osob. Zároveň v uvedené replice žalobkyně odkázala na nález Ústavního soudu ve věci sp. zn. Pl. ÚS 1/19, kterým bylo zrušeno uvedené rozhodnutí kompetenčního senátu ve věci sp. zn. Konf 11/2018. Žalovaný v duplice ze dne 24. 9. 2020 v reakci na odkaz na nález Ústavního soudu ve věci sp. zn. Pl. ÚS 1/19 uvedl, že je na soudu, aby vyhodnotil jeho dopad na projednávanou věc.
6. Podáním ze dne 22. 3. 2022 učiněným před nařízeným jednáním žalobkyně doplnila žalobu o další skutečnosti související s věcným posouzením žaloby a zároveň odkázala na rozhodnutí kompetenčního senátu č. j. Konf 11/2018-64 ze dne 14. 1. 2022.
7. Na podání žalobkyně reagoval žalovaný podáním též ze dne 22. 3. 2022 a ve shodě s odkazem žalobkyně na rozhodnutí kompetenčního senátu č. j. Konf 11/2018-64 ze dne 14. 1. 2022 konstatoval, že „podle aktuálního závazného výkladu nebyli služební funkcionáři

pro nedostatek věcné příslušnosti oprávnění o nároku žalobkyně rozhodnout.“, přičemž podle žalovaného tato okolnost by sama o sobě mohla svědčit pro zrušení napadeného rozhodnutí.

III. Posouzení věci soudem

8. Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (s.ř.s.)], jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). O žalobě rozhodl soud během nařízeného soudního jednání.
9. Před tím, než soud mohl přistoupit k věcnému přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí, musel se zabývat tím, zda měl žalovaný, potažmo správní orgán prvního stupně pravomoc k rozhodování věci. O faktu, že se nejedná o jednoznačnou otázku, vypovídá, že tato otázka byla opakovaně předmětem posouzení kompetenčního senátu a v současné době je pro její posouzení klíčové rozhodnutí pléna Ústavního soudu ve věci Pl. ÚS 1/19.
10. V případě, že by žalovaný neměl pravomoc ve věci rozhodnout, bylo by jeho rozhodnutí nicotné. Otázkou nicotnosti se správní soudy zabývají opakovaně, přičemž k pojmu nicotnosti lze z řady rozsudků odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2020, č. j. 8 Ads 194/2019-27, dle kterého *„[15] Právní úprava neobsahuje komplexní a podrobné definiční vymezení nicotnosti. K různým aspektům pojmu nicotnosti se proto v minulosti vyjadřovala četná rozhodnutí správních soudů. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu již v rozsudku ze dne 13. 5. 2008, č. j. 8 Afs 78/2006-74, č. 1629/2008 Sb. NSS, uvedl, že nicotnost představuje specifickou kategorii vad správních rozhodnutí. Tyto vady jsou vzhledem ke své povaze vadami nejzávažnějšími, nejtěžšími a rovněž i nezhojitelnými. Rozhodnutí, které jimi trpí, je rozhodnutím nicotným. Nicotné rozhodnutí není „běžným“ nezákonným rozhodnutím, nýbrž rozhodnutím, které pro jeho vady vůbec nelze za veřejněmocenské rozhodnutí správního orgánu považovat a které nevyvolává veřejnoprávní účinky. V případě „obvyklých vad“ správních rozhodnutí se uplatní zásada presumpce správnosti a platnosti správních aktů. V případě této zásady se na daná rozhodnutí hledí jako na existující a způsobila vyvolávat příslušné právní důsledky a působit tak na sféru práv a povinností jejich adresátů. Naopak v případě nicotných správních rozhodnutí se tato zásada neuplatní. Z povahy nejtěžších vad pak plynou i ty nejtěžší následky v podobě nicotnosti. Definičně lze za nicotný správní akt považovat akt, který vykazuje tak závažné vady, že vůbec není schopen vyvolat žádné právní účinky. ... [17] Judikatura dospěla k závěru, že vadami takové intenzity, které způsobují nicotnost daného rozhodnutí, jsou např. absolutní nedostatek pravomoci, absolutní nepřislušnost rozhodujícího správního orgánu, zásadní nedostatky projevu vůle vykonavatele veřejné správy (absolutní nedostatek formy, neurčitost, nesmyslnost), požadavek plnění, které je trestné nebo absolutně nemožné, uložení povinnosti nebo založení práva k něčemu, co v právním smyslu vůbec neexistuje, či nedostatek právního podkladu k vydání rozhodnutí (srov. např. výše již citované usnesení rozšířeného senátu č. 7 As 100/2010-65 či rozsudek ze dne 20. 12. 2012, č. j. 3 As 24/2012-22).“*
11. Ústavní soud nálezem ze dne 30. 6. 2020 ve věci sp. zn. Pl. ÚS 1/19 připustil přezkum rozhodnutí kompetenčního senátu a zrušil jeho rozhodnutí ze dne 15. 1. 2019, č. j. Konf 11/2018-16. Kompetenční senát svým rozhodnutím určil správní orgán, tj. ředitele sboru,

jako orgán, jenž je příslušný vydat rozhodnutí o nároku stěžovatele o náhradu škody a nemajetkové újmy způsobené vydání nezákonného rozhodnutí v kázeňském řízení s příslušníkem Ochranné služby Policie České republiky.

12. V citovaném nálezu Ústavní soud konstatoval, že: „35. Určujícím znakem pro stanovení, zda se jedná o odpovědnost podle zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, je skutečnost, že činnost příslušníka sboru, kterou vyvíjel při vzniku škody, byla konána při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním (Tomek, P., Fiala, Z., citováno výše, str. 357). Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů neobsahuje definici toho, co je výkonem služby. Při aplikaci tohoto pojmu je tak třeba vycházet z názoru, že za výkon služby se považuje výkon povinností, které vyplývají pro příslušníka sboru ze služebního poměru, výkonu zastávaného služebního místa a rozkazu nebo pokynu vedoucího příslušníka (Tomek, P., Fiala, Z., citováno výše, str. 376). Jinými slovy, výkon služby spočívá především v plnění služebních úkolů vyplývajících z právních předpisů, interních předpisů a rozkazů vedoucích příslušníků sboru.“
36. Oproti tomu rozhodování ve věcech služebního poměru je výkonem veřejné moci, kterou lze uplatňovat podle čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny jen v případech, mezích a způsoby, které stanoví zákon [nálezný sp. zn. III. ÚS 2428/13 ze dne 13. 6. 2014 (N 123/73 Snu 869)]. Služební funkcionář při rozhodování ve věcech služebního poměru vystupuje ve vrchnostenském postavení a rozhoduje o právech a povinnostech příslušníků bezpečnostního sboru. Jedná se proto o zvláštní druh správního řízení, na které se subsidiárně použije zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (srv. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2018 č. j. 5 As 8/2017-26). ... Rozhodování ředitele sboru o kázeňském provinění je tak výkonem veřejné moci, konkrétně kázeňské pravomoci, a nemůže být proto považováno za výkon služby ve smyslu § 98 odst. 1 ve spojení s § 1 odst. 4 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.“
13. V reakci na uvedený nálezný kompetenční senát opětovně ve věci rozhodl usnesením ze dne 14. 1. 2022, č. j. Konf 11/2018-64, a konstatoval, že „[28] Zvláštní senát je vázán závěry nálezný pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 1/19, vyjádřenými zejména v bodech 35 až 37, jež jsou uvedeny shora. Zvláštní senát je proto nucen odchýlit se od své předchozí rozhodovací praxe (zejm. usnesení čj. Konf 11/2018-16, ze dne 19. 6. 2019, čj. Konf 13/2018-19, a ze dne 13. 11. 2019, čj. Konf 17/2019-14), podle níž v případech škody způsobené příslušníku ozbrojeného sboru vydáním nezákonného rozhodnutí je k projednání a rozhodnutí příslušný služební funkcionář, a přiklonit se k závěru, že v uvedené věci je příslušný rozhodnout soud v občanském soudním řízení podle zákona č. 82/1998 Sb. Tento odklon od své judikatury považuje zvláštní senát za aplikovatelný i v obdobných věcech do budoucna.“
14. Zdejší si je vědom apelu kompetenčního senátu k Ústavnímu soudu k možné revizi jeho závěrů (viz bod 36. citovaného usnesení kompetenčního senátu ze dne 14. 1. 2022), nicméně v nyní posuzované věci nepovažuje soud za možné nadále vyčkávat vytríbení názorů Ústavního soudu a kompetenčního senátu. Při vědomí toho, že Ústavní soud rozhodl v nálezný ve věci Pl. ÚS 1/19 přesvědčivou většinou pléna Ústavního soudu, přistoupil k posouzení věci, aniž by vyčkával dalšího možného vývoje, a to tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozhodnutí v souladu s aktuálně formulovanými názory jak kompetenčního senátu, tak Ústavního soudu.
15. Z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobkyně uplatnila u Ministerstva vnitra ČR žádost o náhradu škody dle § 13 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při

výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, na základě toho, že se žalobkyní bylo zahájeno, vedeno a ukončeno řízení ve věcech služebního poměru, a to konkrétně řízení o osobnostní způsobilosti. Osobností řízení je postup, ve kterém služební funkcionář rozhodoval ve věcech služebního poměru žalobkyně, resp. její způsobilosti nadále vykonával službu v rámci Policie ČR, tj. vystupoval ve vrchnostenském postavení a rozhodoval o jejích právech a povinnostech. Nejedná se tudíž o výkon služby. Škoda, která mohla vzniknout žalobkyni, tudíž nevznikla při výkonu služby ani v přímé souvislosti s ním.

16. K projednání náhrady škody, resp. k rozhodnutí o nároku žalobkyně nebyli služební funkcionáři oprávněni rozhodnout pro nedostatek pravomoci a důsledkem nedostatku pravomoci je nicotnost rozhodnutí správních orgánů.

IV. Závěr a náklady řízení

17. Soud proto prohlásil jak napadené rozhodnutí žalovaného za nicotné dle § 76 odst. 2 s.ř.s., dle kterého, zjistí-li soud, že rozhodnutí trpí takovými vadami, které vyvolávají jeho nicotnost, vysloví rozsudkem tuto nicotnost i bez návrhu. Stejně tak prohlásil za nicotné i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, které je stiženo stejnou vadou jako napadené rozhodnutí.
18. Výrok o nákladech řízení má oporu v § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně byla ve věci úspěšná, soud jim proto přiznal právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému, která spočívala v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3 000 Kč, kterou je žalovaný povinen uhradit v soudem stanovené třicetidenní lhůtě.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. března 2022

JUDr. Jaroslava Skoumalová v. r.
předsedkyně senátu